

Előfizetési árak:

están vagy házhoz küldve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor
Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ em. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13. Főszerkesztő: Koncz Ákos. Felelős szerkesztő: Dr. Orbán József. Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13. Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Harczrahívás Magyarország ellen.

Debreczen, szept. 17.

Ha a „Linzer Tagblatt“ mögött nem a legbefolyásosabb klerikális csömörfőzők állnának, kiknek mérges főztétől Ausztria népei már oly gyakran elrontották magukat és a legtöbbször annyira, hogy csak nehezen lehetett őket megmenteni, — most is csak az őt megillető figyelemre nem méltatással ajándékozók meg azt a lapot, mely kizárólag csak hülyéknek képes némi kedvtelést nyújtani.

Most azonban, miat látszik, mások vendégségéből kellett ragout-t főznie, most — úgy látszik, — azt a bosszúságot tükrözi vissza, melyet az osztrák klerikálisok, de főképen a „katholikus néppárt“, az osztrák parlament felosztása miatt éreznek. És habár e párt vezérei: a felső-ausztriai tartományi marschall-helyettes és egy ifjan elmúlt kereskedelmi miniszter, nem képesek is szellemileg különösen imponálni, a párt maga a legegységesebben s legszigorubbán szervezett párt Ausztriában, protektorainak sora a kulturától távol fekvő falu-

ban lakó hezsekáplánnal kezdődik és épen nem végződik a feudális nemesség családi várpalotáiban és a püspökök disztermeiben. Ezért ragadjuk meg most a „Linzer Tagblatt“ nyilatkozatát, mely választási parolának a Széll Kálmán elleni harczt hirdet, mert Széll a „liberálizmus javára az osztrák ügyekbe avatkozik.“

Tehát valami tisztességesebb, becsületesebb most sem jut eszükbe ezeknek az embereknek? Tehát ne azért legyenek a választások, hogy általuk a parlament új életre ébredjen, hogy Ausztria népei munkaképes képviselőt nyerjenek? nem, hanem hogy harc legyen és csaták, melyeket a liberálizmus ellen harcolnak. De nem az osztrák ellen, hanem a magyar liberálizmus ellen; holott mindaz, a mit Ausztria és a monarchia száz év óta katonai vereségekben, kulturális és gazdasági veszteségekben szenvedett, a reakció, a liberálizmus elleni harc eredménye volt.

És most a vakmerőségre vetemednek ezek a hatalomra örökké éhes, földi javak és örömök után epedő szenteskedők, hogy a magyar politikát osztrák ügyekbe

való avatkozással vádolják, holott csak néhány évvel ezelőtt épen magyar politikusok voltak kénytelenek tiltakozni az ő beavatkozásuk ellen tisztán magyar ügyekbe, melyet egy nuntius és ehhez tulságosan alkalmazkodó egyik közös miniszter által iparkodtak gyakorolni.

Ők beszélnek beavatkozásról, kik a legfrivolabb ürügyek alatt folyton más felekezetek lelkiismereti s vallási ügykörébe avatkoznak; ők, kiknek az a tendenciájuk, hogy az egyház részére állami ügyekben, a beavatkozás jogát biztosítsák; ők, kik közül az egyik ezivakodó vivókakast, a szerajevói érseket, ép most stigmatizálta a korona; ők képmutatóskodnak s beszélnek szemfogatva magyar beavatkozásról, holott egész törekvésük nyiltan odairányul, hogy az osztrák választások részére általuk kiadott jelszó által befolyást nyerjenek a jövő magyar országgyűlési választások kialakulására. Nekik vannak szövetségeseik Magyarországon, a néppárt, melyet bátorítanak, segítségükről és támogatásukról biztosítanak.

A siker, melyet Ausztriában elérhetnek, most édes-keveset érde-

TÁRCZA

Váratlan vendég.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —
Irta: Karem.

— Nyissátok ki az ablakokat! Nem azt . . . ott mindenki benézhet. Az igaz, hogy itt láthat is most eleget. Milyen por, micsoda zürzavar!

Pártosnét, a kedves, a nyájas, a szelíd Pártosnét most meg nem ismerne senki. Idegesen rángatja le a keztyűt ujjairól és haragosan dobja le kalapját egy asztalra, hogy még annál is haragosabban kapja fel újra.

— Milyen por, milyen szenny mindenütt!

Hjah, bizony a hónapokon át bezárt szobák nem igen szoktak ragyogni s a por szeret leülepedni ott, a hol nem háborítják.

Matild csillapítani akarja anyját.

— De mamám, hiszen . . . — hanem anyjának egy parancsoló, szigoru tekintetere abban hagyja az alig megkezdett mondatot. Pedig csak meg akarja nyugtatni, hogy más-kép lesz mindjárt, minden; hogy hozzá látnak azonnal, ő is, a szobaleány is; — de világért se szól, ha anyjának ellenére van.

— Én nem érek most rá diskurálni — veti oda elég csipősen a mama; és megindul végig a szobákban, minden ajtót, ablakot kicsapva és boszankodva szörnyen pókhálóra, porra, a dohos levegőre s a kése-delmes szobaleányra.

Egyszerre csak azon veszi magát észre, hogy nincsen mellette senki.

— Matild! Hová lett már az a lány is? Szörnyűség, milyenek ezek a mostani leányok! Ihol ni, most végeznek mindent magam. Matild! Örzse!

— Parancs! . . . — hangzik be az Örzse válasza kissé ingerülten. Mond még valamit, hogy: Igazán, a nagysága majd fölveszi kiabálásával a házat. . . — és emlegetholmi ördögöt és poklot; de az szerencsére nem hallatszik be. Hanem azért egy esőpet sem igyekeznek a hívásra megjelenni s a legnagyobb lelki nyugalommal igazgatja haját a tükror előtt. Jön ám a szakácsné helyette, jelentem, hogy a takarítóné, kit hívott, ma el nem jöhet; de jön szerencsére Matild is és rögtön hozzálátva a takarításhoz, evvel elejét veszi a nagy zivatarnak.

Minden fölőseges zaj és elhamarkodás nélkül könnyedén, mintha csak játszadonna, jár-kél és mindenütt tisztaság és rend támad a nyomában. Ki az imént elegáns uti ruhájában látta, alig ismerne rá a tulontul egyszerű, fehér baboskék karton ruhában, mely karsu derekára simul és ugyancsak megfeszül a vállakon és keble fölött. Meglehetősen kinőtt a szoknya is, melynek széle alól a legtakarosabb nyerges lábaeska ingerkedik, de legjobban mégis a feje változott meg, mely most fehér batist kendővel van bekötve, hogy be ne lepje a por.

Végre bejött a piros, bóbítás fejú Örzse is. Nemesak a kendője, hanem mely köröskörül apró hunczutkáiban kilátszik: a haja is vörös. Jól esik neki, hogy a kisasszonyt ilyen nagy dologban látja és megáll egy pár pillanatig, hogy szeméit legeltesse rajta. Kaján sunyisággal vihog magában, mikor elgondolja, hogy bezzeg azok a nagyságák és kisasszonyok, a kiknél eddig lakott, nem sokat erőltették meg ma-

gukat a takarítással. De nem gyönyörködhet sokáig, mert a nagysága hirtelen benyit.

— Hát maga mit ácsorog itt? Nem elég, hogy az a haszontalan takarítóné nem jön, még maga is csak úgy tölti az időt? Menjen hamar, készítsen lugot a suroláshoz; a szakácsnének meg mondja meg, hogy mikorra haza jön az ur, az ebéd készen legyen.

Örzse meg se mozdul.

— Ha nem jön a takarítóné, a szakácsnének meg az ebédet kell főznie, ki surolja fel a szobákat? Mert nekem meg azt parancsolta az imént a nagysága, hogy a salont kell vikszelni.

— Az nem a maga gondja. Maga csak haladjon dolgára és mikor készen lesz a lug, fogjon a suroláshoz. A salont majd felvikszelem én!

— De kérlek, mama. . . — bátorodik Matild némi szemrehányással megjegyezni; mire anyja elmosolyodik.

— No jó, jó, hát te fogod.

Mi van e pár szóban, hogy a bohó leány gyöngédséget és elismerést érez ki belőle? Hogy a portörölt ledobva, anyjához szalad és esőkokkal halmozza el arcát, kezét. A szigoru anya tiltakozva hártja félre s hogy mosolya, nézése ne legyen árulója, megint zsémbelni kezd:

— Persze, épen arra való idő van most! Szerre széjjel van még minden és apa mindjárt idehaza lesz.

Egy kis tulzás volt biz ebben, mert nem volt már akkor ott szereszéjjel semmi, de Matild engedelmességre van nevelve és futva tér vissza a félbehagyott dologhoz, míg a mama a tömérdek nippelholmit rendezgeti.

kel bennünket, jóllehet nekünk is fájnak a sebek, melyeket hazájukon ejtettek. Lehet, hogy a halálos ellenségek, a nemzetiségek, elcsábítatva a czéltől, melyhez törekedniök kellett, épen Magyarország ellen találkozni fognak, mint Badeni és Thun alatt történt és ismét fittyet hánynak a kötelességeknek, melyekkel a monarchiának tartoznak: hisz' ő Felsége maga sem tudott kedvező prognoszt felállítani a legközelebbi jövő számára. Az eredmény reájuk nézve Magyarországon csak keserű csalódás lehet.

Bizonynyal legmélyebb szomorúsággal tapasztalták a magyar keresztyénség kilenczszáz esztendő ünnepe alkalmával, mint áll a lakosság minden rétege a szabadelvűség mögött, tehát Széll Kálmán mögött is, kinek a szabadelvűség politikája a magyar nemzet politikája is. Ez a nemzet folyton megújuló elismerésben adja tudtul, mily szilárd elhatározottsággal, őszinte csodálattal ragaszkodik az ő vezetéséhez, mily örömmel méltányolja az ő okos, óvatos és erélyes rendszabályait, s meg van győződve, hogy ő csak Magyarország érdekeit, egyebet nem, törekszik a legkorrektebb módon megvédeni.

A harc Széll ellen tehát annyi, mint a harc Magyarország ellen. Üzelmeik s áskálódásaik által Ausztriában csak egyet érhetnének el, hogy a mértékadó magyar politikusoknak azt az intenczióját, hogy az 1867. kiegyezést lehetőleg érintetlenül fentartsák, Magyarországon alulról fogják megingatni az-

zal a nyomással, hogy az Ausztriával való érintkezési pontok lehetőleg kevesbittessenek.

Bagatell ügyek.

Debreczen, szeptember 17.

A Miskolczon ülésző kereskedelmi kongresszus tárgysorozatában szerényen meghuzódik egy magát nagyon jelentéktelenné tartó kérdés, a neve is olyan semmitmondó: a bagatell. Hogy ez a kérdés mégsem olyan bagatell, a milyennek látszik, az nemcsak szerénységéből következtethető, hanem abból is, hogy azzal oly előkelő jogász, mint dr. Schreyer, a budapesti kereskedelmi esarnok és hitelezői védegyelet közelebb megjubilált ügyvéde érdemesnek találta foglalkozni. Mert ez a kis kérdés mélyen benyulik Magyarország közgazdasági életébe s főként annak egy jelentékeny ágába, a kereskedelmi és hitelviszonyokba.

A husz forintnál kezdődik a választóvonal, hol a kereskedő Magyarországon megszűnik kereskedő lenni s beáll civiltnek, mert a törvény csak ezen összegben felüli követeléseit látja el olyan szankezióval, mely őt képessé teszi követelésének érvényesítésére s azon előnyök élvezetére, melyekben törvényhozásunk eddig a kereskedőt nem minden alap és ok nélkül részesítette. Husz forint alul, — így szól a gyakorlat és a törvény, — a kereskedő ne hitelezzen és ha ezt teszi, ám maga lássa, hogyan boldogul annak behajtásával, mert a törvény és a gyakorlat őt az ily követelésekre nézve a következő hátrányokkal sújtja: nem követelheti a hitelezett áru vételárát azon hely bírósága előtt, hol telepe van, mert ha adása időközben elköltözik, tartozik ő is ahhoz a bírósághoz fordulni panaszával, hova adása költözött.

És mert a törvény az ily kisebb követeléseket nem tekinti kereskedelmi ügyeknek vagy legalább nem adja meg azoknak a többi kereskedelmi ügyeknek nyújtott előjogokat, szegény bagatell ki van szolgáltatva a községi előljáróságok kényének s ott valóban legmostoháiban tartott gyermeke Justitia asszonyának.

Tudni kell ugyanis, hogy egy ötszáz forintos követelést sokkal könnyebb dolog nagy Magyarországon érvényesíteni, mint egy szerény husz forintos követelést. Ugy van ezzel a magyar igazságszolgáltatás, mint a debreczeni posta a külterületeken való kézbesítéssel, tudniillik nem ér rá vele foglalkozni. S valamint a posta rábizza az ily levelek kézbesítését a közigazgatás legalsóbb közegeire, épenugy az igazságszolgáltatás leveszi gondját mostoha gyermekeiről s odaadja dajkaságba a közigazgatás legalsó fórumának, a községi előljáróságnak, ahol ugy bálnak az árvával, mint a mostoha gyermekkel szokás.

Bizonyára vannak figyelemreméltó szempontok, melyek a magyar törvényhozást vezették a bagatell ügyeknek a rendes kereskedelmi ügyek hatásköre és illetékessége alól kivételénél s e szempontok valóban olyanok, melyek méltánylást és körültekintést igényelnek s teljesen egyetértünk azon igazságügyi politikai irányzattal, mely a perek apasztását s a birói elintéztet igénylő ügyek kevesbítését elsőrangú czélnek tekinti, azonban ez a fontos közgazdasági és pénzügyi momentum nem lehet egyedül irányadó e kérdés eldöntésénél. — Mert hasonlóan fontos közgazdasági momentum a magyar kereskedelem érdeke, mely megkívánja, hogy husz forintig csak épen olyan eszközök álljanak hitelezése biztosításánál segélyére, mint azon felül és ha e czélt a sommás perek számának gyarapítása nélkül is el lehet érni, semmi ok nincsen arra, hogy

Örzsze újra megjelen a küszöbön.

— Kihordtam a foteleket, meg a kanapét a salonból, hogy vikszölhessen a nagysága; szólt be, félre nem magyarázható impertinentiával.

Asszonya ugy tett, mintha észre se vette volna.

— Jól van. De vigye ki a szőnyegetek is és poroljon ki mindent addig, míg a lúg elkészül.

Hatalmas puffanások jelezték nemskára, hogy foganatja lett a parancsnak.

S a hatalmas puffanások zajában nem vette észre senki, hogy egy úri ember jött fel a folyosóra és mint a ki a járást a legjobban ismeri, egyenesen a salonnak tartott.

Pedig ott épen akkor Matild kisasszony könyökig felgyürközve, térdelt a padlón s s egy rengeteg nagy kefével hatalmasan dörzsölgette a deszkákat.

Az idegen bámulva állott meg a küszöbön és még köszönni is elfelejtett.

A véletlen ugy akarta, hogy Matild kisasszony épen akkor forduljon arra. Egy pillanatig ugy maradt ott, a rémülettől mintegy megkövülve, térden, a kefével kezében, — de a másik pillanatban biborpirosan és könyekkel szemében felugrott és keféit, törölt messze dobva magától, futott, futott és meg sem állott addig, míg kicsi szobájának ajtaja be nem zárult mögötte.

Zokogva vetette magát térdre ágya előtt és könyektől borított arcát beletemette az ágyterítőbe.

Ő volt, ő volt! A kit több, mint esztendeje szívébe foglalt s a kiért a legszebb vidékről, a legélénkebb társaságból mindig vissza, mindig csak haza vágyott, mert nélküle kietlen pusztá volt a Balaton partja és

unalmas rideg fészek a bájosnak, élénknek magasztalt Balatonfüred.

És most... Hogy léphessen már most elébe, hogy tudjon még egyszer a szemébe nézni, mikor ilyen közönséges, ilyen durva eselédmunkában mutatkozott előtte? Hiheti-e az a fiatal ember, hogy az ilyen leánynak a lelke felül tud emelkedni a köznapiasságon, hogy kedélye nem durvul el, mikor ilyen közönséges dolgokkal foglalkozik? S ha zongorához ül, nem keresi-e majd kezén a durva foglalkozás nyomát? Ó, kinek oly kifejelett szépérzéke van, ki a művészi pályáról csak szigorú atyja kedvéért mondott le és titokban fest még mostan is.

Nagyon, de nagyon boldogtalannak érezte magát.

A szobaleány kopogtatott és ebédelni hirta.

Ki akarta menteni magát: a feje fáj, rosszul érzi magát... de eszébe jutott, hogy szülei nyugtalanokdni fognak, hogy mama nem szereti, ha eltérnek a megszokott házi rendtől és gyorsan letörölte a könyektől arcát s a kendőt leoldva fejéről, sietve átöltözött. Mindössze egy kis sápadtság s a kissé megdagadt szemhéjak árulhatták el, hogy valami bánat érte.

— Bódogh nem volt itt? — kérdezte atyja az ebédnél. — Nagy öröme volt, mikor meglátott és mondta, hogy még ma tiszteletet teszi.

— Itt volt; — felelt Pártosné röviden s a vérpiros színt váltó Matild hálásan vette észre, hogy evvel be is fejezte a kellemetlen tárgyat.

Egy szóval sem említette Pártosné lányának később sem a kellemetlen látogatást.

Hanem másnap mégis csak vissza kellett rá térni.

Levelet kapott a fiatal embertől, melyben ez boesánatot kér az elhamarkodott látogatásért. De szíve hajtotta — ugy mond — és bár hibát követett el, nem tudja megbánni, hogy szívére hallgatott.

Mert így meggyőződhetett, hogy az, a mi eddig visszatartotta a nyilatkozástól, főlősleges aggodalom volt; mert meggyőződött, hogy Matild kisasszony nemcsak a salonban, a társaságban tud brillirozni, hanem a házi dolgokban is otthonos, hogy kiváló lelki tulajdonságai: magas műveltsége és finom, nemes kedélye mellett, a szerényebb, de annál szükségesebb háziasszonyok: szorgalom és kötelességtudás is ékesítik.

És ezt tudva, most már van bátorsága őt feleségül kérni, mert nem kell többé attól félnie, hogy családját nem lesz képes eltartani...

— No látod! — szólt Pártosné elégedetten, odanyujtva lányának a levelet. Az anyai boldogság hangjába némi megkönynyebbülés is vegyült.

Mert tegnap óta — köztünk maradjon a szó, — kissé megingott a derék úri nő bizalma az ő nevelési rendszerében, mikor a fiatal embert továsietni látta. Ez a levél nemcsak leánya boldogságát hozta meg, hanem az ő önbizalmát is visszahozta.

És mikor Matild piruló zavarában anyja keblére borult, hogy a boldogság és öröm könyeit elrejtse: ez, hogy meghatottságát leplezze, incselkedve fenyegette meg a leányt:

— Csak aztán ne szaladj el újra, mikor Bódogh eljön!

az eddigi törvényt és gyakorlatot tovább is fentartsuk. Hogy pedig a kereskedői érdekek ezen biztosítása elérhető a sommás perek szaporítása nélkül is, az iránt kétségünk nincsen. Mert nem szükséges ehhez egyéb intézkedés, mint azon egyetlen szabály kimondása, hogy a husz forint alóli követelések a kereskedő telepének helyére nézve illetékes bagatell bíróság előtt érvényesíthetők. Minden többi szabály akként állapítható meg, hogy a másik előbb említett közgazdasági elv fentartassék.

Hogy milyen legyen ez a bagatell bíróság, arra nézve van nekünk nagyon is sok és fájdalmas tapasztalatunk az osztrák Bagatellgericht in Handelssachen kisebb polgári bíróságban, mely évtizedek óta él azon joggal, hogy maga elé idézi a magyar honpolgárt, elmarasztalja s ítéletét a legnagyobb pontossággal hajtják végre a magyarországi királyi járásbíróságok. Ha egyéb figyelemreméltó körülmény nem volna is a mellett, hogy a bagatell ügyek reformja lehető legsürgősebben keresztülvitessék, ez a visszás helyzet egymagában elegendő arra, hogy kereskedőinknek a bagatell ügyekben segítségére siessünk. Épen olyan sürgős intézkedésre van szükség e téren, mint a mennyire kívánatosnak tartjuk, hogy törvényerőre emelkedjék a végrehajtási törvény oly módosítása, hogy a házi butorok végrehajtás alá nem vehetők.

A közigazgatási életben nyilvánuló elmentéses áramlatok között a helyes irányt az a politika képezi, mely egyenlő figyelemben részesíti mindenik gazdasági ágat.

Épen azért a Schreyer-féle javaslat főelvének törvényerőre emelkedését a magyar kereskedői világra nézve feltétlenül előnyösnek és kívánatosnak tartjuk, anélkül, hogy ezáltal a merkantilizmus egyoldalúságába esnének.

Hogy aztán a kisebb polgári ügyek reformálása külön bíróságok felállításával eszközölhető é, vagy hogy a községi előljáróságok bagatell bírósághoz fentartása bizonyos alakítások mellett volna-e inkább kívánatos: ennek eldöntése speczialis igazságszolgáltatási kérdést képez, melynek megoldása hivatásunkon kívül esik, csak azon főelv, hogy a kereskedő bárminemű követelését egyenlő sanctióval ellátott törvény oltalma alatt érvényesíthesse, fentartassék. És ez elv érvényesítése hasznára fog válni nemcsak a kereskedőnek, hanem az iparosnak és gazdának is.

Az elátkozott család.

— Papp Béla családfája. —

Szomorú vezetettségre jutott uri familia a szatmármegyei Papp-család. Most, mikor egyik sarja bitóra jut, mivel tulajdon öcsesét pusztította el, mikor országszerte megrendülve gondol mindenki a sötét tragédia utolsó, legmeggrázóbb jelenetére, kétszeresen érdekli a közvéleményt az a kérdés, minő vérbeli elfajulás juttatta a fiatal, huszonkilenc esztendősi uriembert: Papp Bélát, a testvérgyilkost?

Megdöbbenő módon felel erre a kérdésre maga a család krónikája.

A krónikát egy nagyváradi előkelő uri embertől tudjuk, akit rokonsági kötelék fűz a szerencsétlen családhoz, s aki az általa elmondott adatokért szavatol; egyénisége és társadalmi állása pedig olyan, hogy szavai valóságához szó nem férhet.

Legközelebbi ősei a most élő Papp-családnak két fivér: Papp György és Papp István, Furezi Papp György Szatmármegyei tiszti főügyésze volt; neje vasadi Vasadi

Franciszka. Házasságukból négy fiúgyermek született: Károly, Gusztáv, Elemér és Gyula.

Károly hamar nősült. Gyenge Emmát vette feleségül. Egyetlen fiuk Zoltán, az elzüllött Papp Zoltán, aki unokaöcsesét a gyilkosság színhelyére csalta. Apjától különben is vérbajt örökölt; Gusztáv, a másik fiú, gyógyszerész volt, de oly nagyfokúan iszákos volt, hogy férfikora kezdetén megfosztották őt a gyógyszerári jogtól. Delirium tremensben halt meg 30 éves korában; gyermeke nincsen. Elemér, a harmadik fiú szintén korán nősült. Neje az általunk említett előkelő uriember nővére volt. Ezt is nagyfokú iszákosságból keletkezett delirium tremens ölte meg 29 éves korában, Szintén gyermektelenül halt el.

A negyedik fiú, Gyula az apja Papp Bélának, a gyilkosnak, Árpádnak, akit Béla Amerikába üldözött és Elemérnek, az áldozatnak.

Nem kevésbé szerencsétlen a másik ág: Papp Istvának leszármazottai. Két leánya és három fia született házasságából.

Első leánya, Emma, Horváth Jánoshoz ment nőül. Az ő lakásukon fogták el Papp Bélát. Egyetlen fia, Gusztáv, elvette az alispán leányát, ugyanazt, aki, töle elválva, Papp Béla felesége lett. Ennek tulajdon anyja húgával, a gyönyörű 17 éves Bertával viszonya volt, s ennek a viszonynak gyümölcse is lett. Legidősebb fia, Móricz, ma is vadházasságban él egy alacsony állású nővel. Házasságából több gyermeke is van. Középső fia, Antal, rendkívül lobbanékony természetű ember. Egyébként azonban hülye. Arról nevezetes, hogy minden igaz ok nélkül annyira felindult egy izben, hogy kocsisát agyonütötte. Két évi fegyházat is kapott a tetteért. A legifjabb fiú, Eduard, teljesen elzüllött. Most csavarog.

Igazán Zola tollára méltó sötét kép az, amit ezek az adatok tárnak föl. És épen-séggel nincs mit csodálkoznunk azon, ha ilyen vérvégületből olyan egyének válnak ki, mint a testvérgyilkos Papp Béla, akinek anyja különben is nehézkes volt.

A megoldás.

Szellemes módon persziffálja a Münchenben megjelenő Jugend a nagy Németbirodalom jelenlegi politikai beléletét. A „Kinai história” czímmel ellátott pompás kis karczolatot a következőkben adjuk:

Valami ötezer-egynéhány évvel ezelőtt a „Világ Közepének” hatalmas országában a fiatal és tetterős Yuang-Csing, egy rettenthetetlen bátorsága és merész öntudattal bíró fejedelem uralkodott. A kínaiak népe mindenekelőtt becsülte urát, különben is ez kutyakötelessége volt. Yuang-Csing, szigorúan a nagyatyjától öröklött alkotmány szerint uralkodott — ugyanis akkor még volt a kínaiaknak alkotmányuk. Később elveszett. Valószínű azonban, hogy akad majd egy „becsületes megtaláló”. Ez az alkotmány többek közt megkívánta, hogy legyen betöltve a főmandarin állása, mely minden kormányzati tényért felelős volt a népnek. Yuang-Csing így szólt:

— Az alkotmányhoz hü akarok maradni, ki fogom nevezni a főmandarint, habár egyedül jómagam is mindent elvégezhetnék.

Midőn azonban arra gondolt, hogy ugyan kit is válaszson, rájött, hogy tulajdonképpen egyik sem alkalmas az állás betöltésére. Mert a legtöbb úgy vélte, hogy ha átveszi a főmandarin-méltóságot, szabad lesz neki is egy kicsit beleszólni a dolgokba. Mert — ne feledjük el, hogy 5000 s egynehány évvel előtt a miniszteri felelősség egészen sajátos intézmény volt — a parlamentnek egy bizalmatlansági nyilatkozata a főmandarin fülébe s egy másik ilyen vótum már a fejébe került. Yuang-Csing azonban szólt:

— Hogyha valaki mindig beleszól a dolgaimba, akkor az egész alkotmány nem mulat többé! Egy milliót egy főmandarinért, a ki mindig csak „igen”-t mond!

De az emberek akkor Kinában jobban szerették a saját fejüket, mint a más millióját.

— Két milliót és a „Kék-sárkány”-rend óriás-keresztjét . . .! — liczítált följobb Yuang-Csing.

Végre egy napon beállított egy ismeretlen alak a császárhoz — valami nagy ládát hozott magával és a következőképen szólt hozzá:

„Felséges Yuang-Csing, egy féreg arra kér, hogy engedd meg neki a legmagasabb színed előtt való meggyöngyösölést. Bocssás meg nekem, nyomorult, undok gilisztának, hogy azt kérdezem tőled: Kivánja-e a mi alkotmányunk, hogy a főmandarin élő legyen?”

„Nem; legalább tudtommal, nem!”

„Akkor itt hoztam neked egy olyan főmandarint, a milyent csak kívánsz. Nézz ide!”

Erre az ismeretlen alak kipakolt a nagy ládából egy gyönyörű ruhákba bujtatott viaszkbábot, a melyet egy elmés belső szerkezet képessé tett arra, hogy valahányszor csak kellett: bólintott a fejével. Ezen kívül csupán a finom mosolygáshoz értett.

„A füleit bátran le lehet vágni és a fejét is: gondoskodtam tartalék-fejekről!” — mondá a nyájas idegen. „Mert, oh legfelségesebb Yuang-Csing, fej nélkül nem tudna szegény bólintani.”

Yuang-Csing el volt ragadtatva és főmandarint csinált a viaszfigurából. Az idegen megkapta a két milliót és azon felül még 20 taelt a becsomagolásért és szállításért. Yuang-Csing vidám volt és fáradhatatlanul tovább kormányozott népeinek legfőbb javára és az új főmandarin mindenhez „igen-t” bólintott fejével. Elvégre is, az alkotmányunk elég volt téve. A nép megelégedett és boldog volt — akkor, 5000 és néhány évvel ezelőtt. Sőt a főmandarin lassankint a legnagyobb közkedveltségnek örvendhetett, minden házban megvolt kicsinyített köpmása. Innon származnak azok az apró, kedves kis kínai porcellánbábcik, a kik fejükkel bólintgatnak és mosolyognak. A boldogult Narcsisz Ramean azonban ki nem állhatta őket. A császár mechanikus kancellárja a történelemben Ho-Eng-Long nevet visel. Természetesen ez ókinai nyelven van és németül körülbelül azt jelenti, hogy: „Igy is megmegy!” Kérdezték meg csak valamelyik kinológust — csakhogy nagyon kell értenie az ókinai nyelvet, az ő ókinait.

Lelenczház és gyermekvédelem.

Debreczen, szeptember 11.

A „lelenczházal kapcsolatos gyermekvédő-egyesület” folyó évi szeptember hó 23-án délelőtt fél 11 órakor tartja alakuló közgyűlését a városháza nagytermében.

Ily tartalmu meghívást kaptunk ma gróf Degenfeld József főispán aláírásával, mely meghívó városunk társadalmához fordult, hogy a gyermekvédelem ügyét pártfogásába vegye.

Az egyesület célja — a kibocsátott alapszabálytervezet szerint — lelenczek, teljes- és félig árva, nemkülönböztetve ideiglenesen és erőkölesileg elhagyott gyermekeknek felvétele, illetőleg segítése, gyógyítása és nevelése 7, ha lehető 14 éves korukig. Altalában a gyermekvédelem minden rendelkezésre álló uton való előmozdítása és népszerűsítése. Továbbá keresetképtelen várandósok, gyermekágyasok segítése, illetőleg felvétele, dajkaságra alkalmas szegény nőknek ilyenekül elhelyezése.

Tagjai lehetnek az egyesületnek: ágy-alapítók, kik egyszersmindenkorra legalább 1000 koronát, alapítók, kik egyszersmindenkorra legalább 200 koronát, rendesek, kik évenként 4 korona tagsági díjat fizetnek; pártolók, kik az egyesület vagyonához bármely adománnyal járulnak és tiszteletbeliek, kiket a választmány ajánlatára a közgyűlés választ.

Az egyesület Debreczen sz. kir. város védnöksége alatt áll s ügyeit az igazgató-

ság, a szélesebb körű választmány és a közgyűlés vezet.

A gyermekvédelem intézménye hazánkban még csecsemőkorát éli, jóllehet annak szükséges voltáról a társadalom minden rétegében meg vannak győződve s mert nem lehet elég sokszor hangsúlyozni a magyarországi rendkívüli gyermekhalandóság elleni védekezés akut szükségességét, — felhívjuk Debreczen szabad kir. város lakosait, hogy a nemes cél érdekében tömörüljenek s a folyó hó 23-án tartandó alakuló közgyűlésen minél számosabban jelenjenek meg s iratkozzanak be az egyesület tagjai közé.

Városunk társadalmát sok oldalról vadják azzal, hogy nincsen elegendő érdeke a magyar nemzeti feladatok megvalósítása iránt, s hogy bizonyos közöny, megérthetetlen apathia nehezedik e társadalomra, mely hitvatását teljesíteni s a sebesen haladó kor szellemét megérteni nem tudja.

Mutassuk meg, hogy a vád teljesen alaptalan, s hogy Debreczen város polgárságát nem hozza könnyen lelkesedésbe egy-egy tetszetős eszme, de konzervativizmusa arra való, hogy az igazi nagy nemzeti célok iránt annál nagyobb mértékben hozhasson áldozatot.

Reméljük, hogy a felhívásnak meg lesz a kívánt eredménye s hogy városunk polgársága osztály-, felekezeti- és rangkülönbség nélkül egyesül a nagy feladat megvalósításában és sorakozni fog az egyesület mellé, melynél szükségesebb és hasznosabb társadalmi intézmény alig képzelhető.

F.

HIREK.

— **A debreczeni táblai elnök körutja.** Bernáth Elemér, a debreczeni kir. tábla elnöke most tartja hivatalos körutját és tegnap a máramarosmegyei Rahóra érkezett. Vele volt Pongrácz Jenő debreczeni főügyész is. A pályaháznál Geréb járásbíró üdvözölte az elnököt. Délben tiszteletére nagy ebéd volt. Délután a járásbíró ügykezelését vizsgálta meg az elnök és megelégedésének adott kifejezést. A táblai elnök este tovább utazott Máramaros-Szigetre.

Dr. Békés Sándor. Bánatos érzéssel írjuk le a nevet, mely elé már a „néhai” jelzőt is oda lehet tenni. Mintha lehetetlenségnek tartanók, hogy az az életerős, vasizmu fiatal ember, aki még csak most érte el élete 28 ik évét s ott állott a boldogság kapujánál, mint szeretett vőlegény, most kihűlt szívvel, örökre leesukodott ajakkal fekszik a rideg ravatalon.

Volt s nincs!... Irigy halál átkos keze kioltotta a derék ifju életét, aki nehéz küzdelmek után jutott pályájához s kiváló szorgalmával, becsületességével s páratlan baráti szeretetével mindenenk szeretetét bírta.

Eljött a boldog időpont, amikor szivelelke óhajta teljesüléshez közeledett. — Aradra utazott, hol édes szeretettel várt reá a nő, kit szívéhez forrasztott az igaz, őszinte érzés. Eljegyezte imádotját s örömmérettel tért vissza foglalatosságához, nem is gyanitva, hogy utána leselkedik a kőszívű halál s reátör akkor, midőn legboldogabbnak érezi magát.

Alig hogy hazatért, betegségbe esett, melyből nem is volt többé szabadulása. Súlyos, idegtépő kór támadta meg erős szervezetét, mely elsorvasztotta, mint erős dér a késői virágot. Az ifju erő hasztalan küzdött, 13 napi súlyos szenvedés után lehunyta szeméit az örök álomra.

Megdöbbenve állottunk meg a sokra hivatott ifju ügyvéd gyászos ravatalánál, mely mellett ott zokogtak a család tagjai, a gyászbaborult menyasszony. A szomorú kép oly bánatos, oly megható volt. Egy önkéntelen

kérdés tolt elémnkbe: „Miért küzdeni, miért törekedni vágyott ezél után, ha, — mikor az öröm derűs napját reméljük, — a sir altató éjjele borul reánk?”

Nyugodjék békében a kora sirba hullt ifju. Lengjen siri álma felett örök kegyelettel az édes emlékezet s a könyektől megszentelt hantok alatt találja meg az örök békességet.

Elhunytáról a család a következő gyászjelentést adta ki:

„A kérelhetlen sors csapásától megtörtén, légmélyebb fájdalommal tudatjuk a legjobb gyermek, testvér, sógor és nagybátyának dr. Békés Sándor köz és váltóügyvéd, cs. és kir. tartalékos hadnagynak mindnyájunkat boldogító életének 28-ik évében, vőlegényiségének 15-ik napján, f. hó 15-én délután 4 órakor, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. Az ily korán és tragikusan elhunyt s őt feledni nem tudó drága halottunk kihűlt porhüvelyé f. hó 17-én, délután 3 órakor fog a Teleky- (Bárány)-utca 88. szám alatti gyászházból az izraelita sírkertbe örök nyugalomra tétetni. Adassék béke és nyugalom kihűlt testének! Drága emléke örökké élni fog! Fried Ignác mint apa. Békés Márton és neje László fiával. Békés Adolf és neje Kálmán fiával. Békés Emil és neje Erzsike és Imre gyermekeivel. Békés Lajos és neje István fiával. Békés Gyula. Békés Gizella férjével. Békés Ida és Lilla, mint testvérek.

— **A kaba—náduvvari vasut.** Hajdúvármegye állandó választmánya holnap tartandó ülésén veszi tárgyalás alá Berger Jenőnek a kaba—náduvvari vasut vállalkozójának kérvényét, melyben a vármegyétől a vasut költségeihez 30000 forint segélyt kér. Kétséget sem szenved, hogy az állandó választmány ne javasolná a kért segély megadását. A vármegye érdeke kívánja a vasut építését mielőbb, igaz ugyan, hogy van Kaba és Náduvvar között köut, de a vasut kiépítésével a vármegye ezeket takarít meg évenként azáltal, hogy ezt a köutat sem a személy, de különösen a teher szállításra nem veszik igénybe s így nem ad ki ezeket minden évben a gyakori közlekedéstől megromlott köutra. Emellett a kereskedelmi érdek is magával hozza, hogy az a megye székhelyén összpontosítsák. Biztosra vesszük, hogy ugy az állandó választmány, mint a közgyűlés megadja a kért segélyt.

— **Az abádszalóki gyilkosság.** A csendőrség még mindig folytatja a nyomozást Péntek Rozália meggyilkolása ügyében. A csendőrség az eddigi nyomozás s vizsgálat alapján a következőket derítette fel:

Augusztus 27-én Kiss Sámuel abádszalóki lakos reggel lakásából dologra eltávozott, a háznál csak mostoha kis leánya, a 15 éves Péntek Rozália maradt. Délelőtt 10 órakor egy 30—32 éves kinézésű ember a lakásba ment s Kiss Rebeka után (mostoha testvére Péntek Rozáliának) kérézködött, majd eltávozott. Péntek Rozália ez után a Tisza töltsére ment játszani 2 gyermekkel. Egy kis idő mulva az idegen ott ismét megjelent és Péntek Rozáliát játszó társaitól azzal szolította el, hogy neki egy csomagot fog a vasuti állomáshoz kiszállítani. A leány ugy is tett és ketten a vasut felé a Tisza töltsén elindultak. A két játszótárs a töltsé kanyarulatáig szemmel kísérte a haladókat, még szemközt jött velük két asszony is, kik szintén látták a kis lányt és az idegent, de azután mindkettő eltűnt. Este hazatérő szülei a kis leányt keresték, de sehol sem volt található, miután a lányt augusztus 27-től szeptember 4 ig sem találták meg, a falu népe zugolódott, mert holmi rituális gyilkossággal izgatták fel őket. Szeptember 9 én Kolát János kutyája a fűzsből egy emberkoponyát hozott fel. Ennek folytán a fűzest átkutatták és a

sűrűben négy helyen egymáshoz pár lépésnyire találtak penészes ruhafoszlányokat, kihullott hajzatot, egy elvágott felső karcsontot, egy lapoczká csontot, egy elvágott állkapcsot, egy elvágott alsó lábszárcsontot és Péntek Rozáliának a kutyák által szét-tépett, de felismerhető ruházatát találták meg. A hulla maradványok mellett két összehajlitott füzagon egy papírra a következő szavak voltak írva: „Igy bosszultalak meg, hogy elhagytál, mint egy kokast, a testvért öltem meg”. Ezzel a gyanut akarta a gyilkos elhárítani, illetve Kiss Rebekára a meggyilkolt kis leány mostoha leány testvére, mintha annak különféle férje lett volna a tettes. Az eddigi adatok azt bizonyítják, hogy a leány, ki szép volt, kéjgyilkosságnak esett áldozatul. A tettes kiletét nyomozzák.

— **A főügyészeg köréből.** Egyik fővárosi lapból érdekes hírt olvastunk, a melynek hitelességéről azonban, mivel a debreczeni főügyész köruton van, nem győződhetünk meg. Az érdekes hír a következő:

„Mint ügyészi körökben beszélnek, Pongrácz Jenő debreczeni főügyészt Győrbe, Igyártó Sándor temesvári főügyészt pedig Debreczenbe helyezik át.”

— **Lódijazás Hajdu-Böszörményben.** A hajdumegyei gazdasági egyesület tegnap H-Böszörményben lódijazást rendezett. A lódijazáson jelen voltak Degenfeld József gróf főispán, Rásó Gyula kir. tan. alispán is. A bíráló bizottság tagjai voltak: Gróf Degenfeld József főispán bizotts. elnök, Rásó Gyula alispán, a hajdumegyei gazdasági egyesület elnöke, Kovács Gyula h.-szoboszlói polgármester, Oláh Miklós, Szili József, Moharos János állami állatorvos, Riekl Antal, Nemes Zoltán hajdumegyei gazdasági titkár, Kneuzel Herdliczka Kornél méneshadnagy. A díjazásra elővezettek 26 anyakanczát csikóval, 13 három éves kanczacsikót, 18 2 éves kanczacsikót, 12 két és három éves ménicsikót, 24 egy éves csikót nemre való tekintet nélkül. Díjat nyertek: **Államdíj.** — Első csoportban csikóval elővezetett anyakanczákért. — Első díjat, 8 drb 10 frankos aranyat Péter István (Hajdu-Böszörmény), második díjat 6 drb 10 frankos aranyat Lédig örökösök (Hajdu-Böszörmény), harmadik díjat, 4 drb 10 frankos aranyat Fodor Mihály (Hajdu-Dorog), negyedik díjat, 2 drb 10 frankos aranyat Oláh Miklós (Hajdu-Szoboszló), ötödik díjat, 1 drb 10 frankos aranyat Fehér Imre (Hajdu-Böszörmény). Második csoport 3 éves kanczacsikókért díjat nyertek: első díjat, 6 drb 10 frankos aranyat Földessy István (Hajdu-Böszörmény), második díjat, 4 drb 10 frankos aranyat Berenesi János (H-Nánás), harmadik díjat, 3 drb 10 frankos aranyat Soós Bálint (Hajdu-Szoboszló), negyedik díjat, 2 drb 10 frankos aranyat Gaál Ferencz (H-Böszörmény.) A gazdasági egyesület díjait a III., IV. V. csoportnak juttatták. III. csoport két éves kancza csikókért díjat nyertek: Első díjat Kiss László (Földes) 4 drb 10 frankos arany, második díjat Malatinszky Kálmán 3 drb 10 frankos arany, harmadik díjat Hadházi László (Hadház) 2 drb 10 frankos arany, negyedik díjat Fegyveres András (Böszörmény) 1 drb 10 frankos arany. IV. csoport. Két és három éves mén csikókért díjat nyertek: Első díjat Fekete József (Böszörmény), második díjat Tóth Pál. V. csoport. Egy éves csikók nemre való tekintet nélkül. Első díjat nyert Szabó Mihály (Földes), második díjat Barak István (Böszörmény), harmadik díjat Karai Gábor (Böszörmény). A lódijazás után bankett volt, melyen több felköszöntőt mondtak.

— **Fényes esküvő.** Fényes esküvő volt tegnap városunkban. A helybeli ügyvédi kar egyik fiatal, tehetséges tagja dr. Hegedűs Jenő esküdött örök hűséget Lukács Ilonkának, Lukács Armin terménykereskedő szép leányának a Deák Ferencz-utcai izr. templom, mely ez alkalommal zsufolásig meg-

telt. Az esketési szertartást Krausz Vilmos főrabbi végezte az egyházi énekhar segédletével. Az esküvő után a menyasszony nagyszüleinek, dr. P o p p e r Alajosnak házában nászlakoma volt.

— **A fiakkeres ló tragédiája.** Tegnap este a főtéren, a Bika előtt bérkocsikaromból volt. A 20. számú bérkocsi vendégeket szállított haza. Szembe jött vele a 29. sz. bérkocsi s a József kir. herceg utca elején — melyeknek a vigyázatlanságából, nem tudni — a két kocsi egymásnak ment. A 29. sz. kocsinak rudja a 20. sz. kocsit lovának szügyébe furódott s a ló nyomban összeesett s pár pillanat alatt kiadta a párját. A kárvallott bérkocsis a rendőrség elé vitte az ügyet.

— **Összeesett az utcán.** P e n e z é s Fülöp b. újvárosi lakos tegnap az Arany János-utcán összeesett. A kórházba szállították, hol konstatálták, hogy súlyos belső szervi baja van.

— **Gyakorló estély.** Szombaton este Alföldi Károly táncztanár termében zártkörű gyakorló estély volt, mely a legjobb hangulatban eltartott éjféltáncig. Gyönyörűség volt nézni a virágos tavaszt, most, mikor a fa lombja már lehullóban Jelenvoltak: Leányok: Bartók Bella, Bernáth Gizella, Biró nővérek, Donogán Bella, Eggmann Margit, Fábrián Margit, Gajzágó nővérek, Jablonczay Lenke, Mészáros Márta, Miksa Ilus, Némethy Adél, Oláh Irénke, Textoris Gizi.

— **Megyfalvi likőr-, rum- és cognacgyár Marosvásárhely, magas jutalék mellett helyi képviselőt keres kitűnő gyártmányainak eladására.** Ajánlatok fenti ezimre küldendők.

— **Vesztett macska garázdálkodása.** Csokaly községben történt, hogy egy odaváló gazdának, Csataári Ferencnek a macskája dühödten megrohanta a házbelleket és a gazdát, ennek négy éves leánykáját Ágnest és az udvaron játszó hat éves apróságot, Husztics Mariskát összekarolta, harapta. Minthogy a községben lakó állatorvos látta a macskán a veszettség jeleit, azonnal zár alá tette a harapós állatot, melyen három nap múlva teljes mértékben kitört a veszettség és le is lőtték. Azonképen kiirtottak egy csomó kutyát és macskát a községben. A megmárt három áldozatot a budapesti Pasteur intézetbe szállították.

Országos kerékpárverseny.

Debreczen, szept. 17.

A Polgári Kerékpár Egyesület által rendezett kerékpárversenyt tegnap délután tartották meg az egyesület miklósi-utcai pályáján.

A versenyeknek a legszebb idő kedvezett s nagy közönséget csalt ki a pályára. Érdekeset különösen az kölcsönzött a versenyeknek, hogy jelen volt azon több országos híri kerékpáros is.

A versenyek lefolyása a következő volt:

1. Megnyitó verseny: 6 kör, 2000 méter. Elsőnek nagy ezüst érem, másodiknak ezüst érem, harmadiknak bronz érem.

Indultak: Kiss György Debr. P. K. E., Papp Ferenc Budapesti „Előre” K. E., Kovács Rezső M. K. Szöv., Baumler Ede Fővárosi K. E., Vadas Hugó Budapesti M. U. E.

Elsőnek beérkezett Baumler Ede, másodiknak Papp Ferenc, harmadiknak Vadas Hugó.

Vendégek versenye: 6 kör, 2000 méter. Elsőnek tiszteletdíj és nagy ezüst érem, másodiknak kis ezüst érem, harmadiknak bronz érem.

Indultak: Bihari József Budapesti M. U. E., Baumler Ede Fővárosi K. E., Kovács Rezső M. K. Szöv., Fehér István Budapesti „Előre” M. K. E., Papp Ferenc Budapesti „Előre” M. K. E., Vadas Hugó Budapest, M. U. E.

Első: Baumler Ede, második Papp Ferenc, harmadik Bihari József.

Verseny több üléses gépen: 6 kör, 2000 méter. Első párnak nagy ezüst érem, másodiknak kis ezüst érem, harmadiknak bronz érem.

Indultak: Papp-Fehér, Budapesti „Előre” M. K. E., Kiss Ehrenreich Debr. Pol. K. E. és Bihari-Vadas.

Első Bihari-Vadas, második Papp-Fehér. 4. Főverseny: 30 kör, 10.000 méter. Elsőnek arany érem (30 korona értékben), másodiknak nagy ezüst érem, harmadiknak kis ezüst érem, negyediknek bronz érem. Ezen versenyben fővárosi és külföldi kerékpárosok nem vehetnek részt. Azon versenyzők, kik ezen távolságot 18 perc alatt befutják, külön ezüst idő érmet kapnak.

Indultak: Roth János Debr. K. E., Kiss György Debr. Polg. K. E., Kövessi Rezső Debr. Polg. K. E., Ehrenreich Jenő Debr. Polg. K. E., Kovács Gábor Debr. Polg. K. E.

Elsőnek 18 perc alatt beérkezett Roth János, másodiknak Kiss György, harmadiknak Ehrenreich Jenő.

5. Nemzetközi verseny: 30 kör, 10.000 méter. Csakis budapesti és külföldi kerékpárosok részére. Elsőnek 100 korona tiszteletdíj és nagy ezüst érem, másodiknak 25 korona tiszteletdíj és ezüst érem, harmadiknak ezüst érem, negyediknek bronz érem. Ezen versenyben az első díj csak az esetben adatik ki, ha legalább 3 versenyző, — a 2-ik és 3-ik díj pedig csak akkor, ha legalább 4 versenyző indul. Azon versenyzők, kik ezen távolságot 16 perc alatt befutják, külön ezüst idő érmet kapnak.

Indultak: Vadas Hugó Budapesti M. U. E., Fehér István „Előre” M. K. E., Kovács Rezső M. K. Szöv., Bihari József Budapesti M. U. E., Papp Ferenc Budapesti „Előre” M. K. E., Baumler Ede Fővárosi K. E.

Első Baulmer Ede, második Papp Ferenc, harmadik Vadas Hugó.

6. Egyleti verseny: Zárt, 6 kör, 2000 méter. Csupán a Polgári Kerékpáros Egyesület tagjai részére. Elsőnek díszített nagy ezüst érem, másodiknak egy kis érem, harmadiknak bronz érem.

Indultak: Kövessi Rezső, Ehrenreich Jenő, Kiss György, Weisz Bertalan, Czeising Lajos, Kovács Gábor.

Első Kiss György, második Kövessi Rezső, harmadik Ehrenreich Jenő.

Műkerékpározásban első díjat, nagy ezüst érmet nyert Márkus Márton, második kis ezüst érmet Marsal Győző.

8. Akadályverseny: 6 kör, 2000 méter. Elsőnek díszített nagy ezüst érem, másodiknak nagy ezüst érem, harmadiknak ezüst érem.

Indultak: Papp Ferenc Budapesti „Előre” M. K. E., Vadas Hugó Magyar U. E., Kovács Rezső M. K. Szöv., Bihari József Budapesti M. U. E., ifj. Gáll László Nagyvárad K. E.

Első Papp Ferenc, második Bihari József, harmadik Kovács Rezső.

9. Vigaszverseny: 3 kör, 1000 méter. Nevezés a versenybírósnál. Oly versenyzők részére, kik a mai versenyen részt vettek, de első díjat nem nyertek. Elsőnek nagy ezüst érem, másodiknak kis ezüst érem, harmadiknak bronz érem.

Indultak: Kovács Rezső, Kövesi Rezső, Ehrenreich Jenő, Fehér István.

Első Kövesi Rezső, második Fehér István, harmadik Ehrenreich Jenő.

A verseny 5 órakor ért véget.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

Albert szász herceg halála.

Drezda, szept. 17. Albert szász herceg, ki tegnap Pilnitzben részt vett a családi ebéden, mikor este nyolcz órakor szállására tért, a lovai elragadtak. A herceg kibukott a kocsiból és oly súlyosan

megsebesült, hogy tíz perc múlva meghalt. Mathild hercegnőt táviratilag értesítették a szerencsétlenségről, aki rögtön elutazott a szerencsétlenség helyére.

Szerencsétlenség a Dunán.

Budapest, szept. 17. Duna-Földvárnál szerencsétlenség történt a Dunán. A Ferenc-esatorna társulat „Csongrád” nevű, még május havában elsüllyedt hajóját emelték ki a vízből. Munka után tizennégy munkás igyekezett csolnokon hazafelé. A csolnok a sötétben nekiment egy uszályhajó kötelének és felborult. A munkások beestek a Dunába. Tizenhárman nagy vesződések után megszabadultak, egy azonban eltűnt a hullámok között.

Krüger elnök sorsa.

Hága, szeptember 17. A Reuter-ügynökség értesül, hogy a németalföldi kormány táviratilag utasította laurencó-marquezi konzulját, hogy közölje Krügerrel, hogy a németalföldi kormány hajlandó rendelkezésére boesátani egyik hadihajóját a Hollandiába való utazásra. Ha Krüger elfogadja azt az ajánlatot, a holland hajó öt-hat nap alatt Laurencó-Marquezebe érkezik.

A kínai háború.

London, szept. 17. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy az orosz csapatok fokozatos visszavonását megkezdették. Már öt ezredet vittek Mandzsuriába, hol a helyzet rosszul áll.

London, szept. 17. Az idegen követek értekezlete kimondta, hogy Csing herceggel nem tárgyal, mert nincsen reá meghatalmazásuk.

London, szept. 17. Az orosz követség utasítást kapott Peking elhagyására.

London, szept. 17. Sir Robert Hart közölte a tábornokokkal, hogy készüljenek a háború folytatására, mert a kínai csapatok összpontosulnak.

London, szept. 17. Csinangfűből érkezett hírek szerint a papokat és keresztyén hitre áttért kínaiakat mult hó 29-én a helyettes alkirály kínai rendes csapatai felszabadították.

Sanghai, szept. 17. Az orosz kormány táviratilag közölte, hogy a császár visszahelyezése lehetséges. Tuan herceg, vagy Kang miniszter megbüntetéséért azonban kezeséget nem vállalnak.

TÖRVÉNYSZÉK.

Parasztvirtus.

(Esküdtszéki tárgyalás.)

Debreczen, szeptember 17.

Ma ismét összekerült az esküdtszék a helybeli törvényszéknél, hogy ítéletet hozzon Bódi Ferenc, egykefi fiatal suhancz ügyében, aki Nagy Ferenc nevű társát egy sárganyelű bieskával úgy megszurta, hogy az a szenvedett sérülés következtében pár perc múlva halva rogyott össze.

A mult év november hó 22-én történt ez az eset. E napon lakodalmat tartottak Domány Ferenc házánál s az udvaron kényszerített sátor alatt rakta a tanezót a fiatalság a mulatsághoz illő jókedvet. Italt sem volt szükölködés s az alig pelyhedző álló fiatalság virtuskodni kezdett, hogy kié legyen hát az első táncos leány.

Bódi Ferenc vott a szerencsés, aki a falu első leányának tartott Tóth Klárával rakhatta a csárdást. Görbe szemmel nézte ezt Nagy Ferenc s odaszólt Bódinak, hogy

adja át már neki is a tánczosnáját. Persze, hogy Bódi nem követett el ilyen gyávaságot. Nagy Ferencz erre méregbe jött, melynek tüzeit még jobban szította az intrikus szerepet játszó Czinege István, aki nagy czifra mondással ösztökélte Nagyt, hogy üsse nyakon Bódit.

Ez ugyan nem történt meg, hanem a két legényke azért szörnyen berzenkedett s mikor látták, hogy Bódi távozik a lakodalomból, utána mentek s Bódi állítása szerint előbb Czinege, majd Nagy Ferencz ütöttek reá, mire ő kirántotta bicskáját s előbb Czinege, majd Nagy Ferenczhez szurt vele és azután tova sietett a támadók elől.

A két legény bot után szaladt és siettek Bódi után, Czinege neki is iramodott, de Nagy Ferencz pár lépés után visszafordult. A szurás oly érzékenyen sértette, hogy arcra bukott és halva maradt a földön.

Bódi Ferencz 17 éves legény halál- okozó súlyos testi sértésért került a törvényszék elé. A törvényszék elnöki tisztét Szeőke István dr. teljesítette. Szavazó bírák voltak Kolbenhayer Kálmán és Taray Ferencz.

Az esküdtszék a következőleg alakult meg: Vass Károly, Ungvári Andor, Tóth Kálmán, idősb Csóka Sámuel, Rigó Alfonz, Áron Jenő, dr. Balkányi Miklós, Bíró Pál, Gaszner Géza, ifj. Bosznay Károly, Darvas Izidor, Tóth Ferencz, Kovács Gyula és Matyasovszky Andor.

Az esküdtszék megalakulása után a vádlottat halgatták ki. Fiatal, gyerekes képű legény, a ki még alig került ki az iskolából. Tagadja, hogy szándékosan szurta volna meg Nagy Ferenczet. Azt állítja, hogy védekezés közben történt az egész szerencsétlenség.

Ezután a tanúk kihallgatására került a sor, miközben elnök őt pereznai szünetet adott, mely alatt idb. Csóka Sámuel esküdt annyira rosszul lett, hogy esküdti tisztét nem tudta tovább teljesíteni s helyette Kovács Gyula póttag hivatott be.

A tárgyalást elnök egy órákor felfüggesztette s délután 3 órára tüzte ki a folytatását.

Hol a bérletjegy!

X. ur már hónapok óta mindennap négyszer utazott ugyanazon a villamos vonalon s természetesen, hogy bérletjegyet tartott. Az egész villamos vasutársaságnak nem volt egyetlen kalauza, ki ne ösmerte volna a bérletjegyes urat, csupán egy ellenőr volt, a ki minden egyes alkalommal, mikor felszállt, a következőképen bánt el vele.

— Kérem a jegyet.

— Bérlet, — mondta ilyenkor az utas.

— Kérem a bérletet!

És a szerencsétlen utas mindannyiszor, tehát naponta négyszer kénytelen volt kivenni zsebéből a tárczáját s a tárczából a bérletjegyet, hogy odaadja az ellenőrnek, aki mindig megropogtatta a jegyet, s percekig vizsgálta. X. ur ebben természetesen szekaturát látott s egyszer, mikor az ellenőr a bérletjegyet kérte, kereken kijelentette, hogy nem mutatja meg többször.

— Otthon felejtettem — mondta mérgesen.

— Ne felejtse otthon az ur. Üljön rajta, ha máskéz nem tud rá vigyázni.

Ezzel megváltatta vele a jegyet és méltóságtelesen, mint egy igazi ellenőr, leszállt. X. ur kivörösödve nézett utána, bosszút forralt.

Másnap X. ur ravasz mosolylyal szállt fel a villamosra, mely meglehetősen tele volt. Alig várta, hogy jöjjön már a kellemtelen ellenőr. Nem kellett sokáig várnia; az ellenőr csakhamar megjelent.

— Kérem a jegyet — szólítja meg X-et.

— Bérlet.

— Kérem a bérletet.

X. rávetette a szemét.

— Ne féljen, most nem felejttem ám otthon! Már rajta ülök ám!

— Ne tessék diskurálni, hanem tessék mutatni a bérletet.

És mivel X. még folytonosan mali-

cziozus mosolylyal nézte, erélyesen ismételte:

— Mutassa a bérletét, vagy leszállítom a kocsirol!

X. még egyszer mosolygott.

— Mutassam?

Ezzel fölállt, megfordult és megmutatta a bérletet, mely azonban ezuttal — a nadrágjára volt rávarrva.

— Maga mondta, hogy rajta üljek! — magyarázta az elképedt ellenőrnek, aki ezuttal nem vizsgálta meg olyan alaposan és nem ropogtatta meg a bérletjegyet, mint máskor szokta.

KÖZGAZDASÁG.

A chilisalétrom és a czukorrépa.

Czukorrépat termelő gazdáink tudvalevőleg jelentékeny mennyiségű chilisalétromot használnak fejtrágyául, mert ez az a műtrágya, mely a czukorrépa termést óriási fokozza. Ujabbban azonban olyan hírek keringtek, mintha a chilisalétrom perklorát tartalma mérgezőleg hatna a növényzetre, a mely hír bizonyára nem egy gazdát ejtett gondolkodóba.

Ezen hírek valódiságát azon egyszerű tény is megegyeztet, hogy a chilisalétrom óriási terméstfokozó hatása a gyakorlatban is el van már általában ösmerve, mégis egészen pontos adatok gyűjtése szempontjából számos buvár végzett újabb kísérletet, a perklorát mérgező voltának kiderítése céljából. Sjollema volt az, ki 1896-ban a chilisalétrom ezen ártalmas hatását gabonaféléken tanulmányozta, őt követték Wagner, Maerker Serj, hosszú sorozata a szaktudósoknak, kik e kérdéssel foglalkozva a perklorátnak nagyon különböző hatásait észlelték az egyes kulturnövényeken. Meglehetősen erős mérgező hatása van a buza, rozs, árpa és a burgonyára, úgy, hogy ezekre csakugyan nem célszerű nagy adagokban alkalmazni, ellenben a czukorrépa és a takarmányrépa a legkevésbé sem mutatkozott ártalmasnak.

T. Wagner kísérletei szerint 6 mm 0.5% perklorát tartalmu salétrom, sem a takarmány, sem a czukorrépa 1 hektárja nem volt ártalmas. Ez pedig oly óriási mennyiség, a minőt soha semmi körülmények között nem szoktunk adni.

Stoklasza tanulmányozva a perklorát ártalmas hatását a növényzet fejlődésére, megállapította, hogy száz rész vizoldatban hány rész perklorát azon legesekélyebb mennyiség, mely a kulturnövényekre még ártalmas.

Ezen kísérletek eredményeinek számadatai szerint a czukorrépa 10-szer annyi perklorát megtűr, mint a rozs, anélkül, hogy fejlődése szenvedne.

Stoklasza számításai szerint hektáronként 500 kg. chilisalétromot is alkalmazhatunk a czukorrépa alá, még az esetben is, ha annak perklorát tartalma 2%, mert ha ezen só a talajban feloldódik, legfeljebb csak 0.01% perklorátot tartalmazó oldat keletkezik, s ez még a csirázó czukorrépára sincs ártalmas befolyással, annál kevésbé a fejlődés későbbi stádiumában levő növényre.

A czukorrépa tehát azon növények közé tartozik, melyek a perklorát mérgező hatásával szemben nagyon jó ellenálló képességet mutatnak s így a czukorrépára ezután is tetszés szerinti mennyiségű chilisalétromot lehet használni, az csak hatalmasan fejleszteni fogja a növényzetet, de ártalmára semmi körülmények között sem lesz.

Üti levelek párisi utamból.

Ulmól Strassburgig.

(Folytatás.)

Délután 6 órákor folytattuk utunkat. Sebesen mentünk. Másnap Tübingát érintettük. Nem sokat időztünk a városban, mindössze 3 órát, de azért az egyetemet, Uhland szobrát és azt a házat, hol meghalt, a régi székesegyházat s több más érdekes épületet megnéztünk. Délután nagy messzeségben láttuk a Hohenzollernek ódon kastélyát. Irtózatossá melege volt ezen a napon,

majdnem elolvadtunk. Epen a Neckar esett utunkba, hát megfürödtünk. Estefelé nagyon bágyadtak voltunk, nekem különösen a fejem fájdult meg, nem tudtam vajjon a forróságtól, vagy a fürdéstől fájdult-e meg. Rácot meg elővette győtrő fogfájása, mely minden héten rendszeren elővette.

Több ízben elmaradtunk egymástól, hol egyikünk, hol másikunk maradt hátra. Éjjelre koromsötét lett, úgy, hogy alig láttunk pár lépésre. Csak folytonos „hahó-hahó” kiáltással tudtunk együtt maradni. Egy kunnál aztán, hol Erdei nem állott meg, mi meg megálltunk, elvesztettük egymást, pedig csak addig a pár pillanatig késlekedtünk, a mig szomjunkat oltottuk. Kettesben mendegeltünk, mig végre egy alkalmas szénnás szekeret találván, nyugalomnak adtuk elfáradt csontjainkat. Hébe-korba kiáltottuk is a „hé Plokamost”, de csak nem jött rá válasz, pedig, mint később megtudtuk, alig másfél kilométernyire aludt ő is egy turista menedékházban, mely azonban egészen üres volt. Strassburgig aztán nem is találkoztunk. Másfél napig mentünk úgy, hogy hol ő, hol mi voltunk elől. Strassburgba érve, villamosra ültünk, hogy a főpostát minél hamarabb elérjük. Epen a Rajna kolosszális hidján robogunk keresztül, a mikor meglátjuk az eltévelygett Odysseust. Kiáltottunk utána, szaladt is a villanyos után egy kicsit, de az nem állt meg. A főpostán aztán csakhamar találkoztunk.

Strassburg tudvalevőleg Elzász-Lotharingia birodalmi tartomány fővárosa és közvetlen a német kormány igazgatása alatt áll. Meg is látszik rajta. Csak egy-két speciális esetet akarok itt felemlíteni. A német kormány a legsauvinistább kormánya Európának. Eleget jajgat a lengyel és az elzászi francia sajtó hatalmas germanizáló törekvései miatt. Mi Strassburgba leveleket vártunk hazulról, melyeket mindig „post-restante” címmeztek. A leveleket egész Strassburgig mindig pontosan megkaptuk s így annál nagyobb lett csodálkozásunk, midőn a főpostán „poste restante bureau”-t sehol sem találtunk és kérdezősködésünkre azt felelte egy postaalkalmazott: „Bei uns gibt keine poste restante bureau, und wenn ihr euer Briefe bekommen wollt, dann geht hier rechts bis jenem Fenster, wo: „Postlagende-Sendungen“ aufgeschrieben ist.“ No így aztán megtaláltuk a levelünket kiadó urat, a kitől megint hallhattunk egy kis prédikációt a poste-restante címzés miatt. A kolléga sürgönyözni is akart haza — pénzért (nálunk zongorázásnak hívják ezt a funkciót), nagy lett azonban elesodálkozás, mikor a telegraph hivatalra sehogysem talált rá. Kerestük mi is, de nem találtuk meg csak nagy sokára, mialatt már a „Fernsehrechen-Station”-ból is majdnem kizavartak. S ezen azért csodálkoztunk el, mert sehol egy német városban sem találtunk hasonló germanizált terminus technikusokat. Később mondták aztán: „Jaj kérem, Elzászban ez így van!”

A városban ide-oda sétálva nagy plakátok vonták magukra figyelmünket, melyeken ugyancsak rugta a labdát egy pár athléta. Elolvastam a programot, s újabb meglepetés ért. A derék strassburgi nevet a kozmopolita Tooth-ball-ból közönséges értelem átvitelével szebben hangzó Fuss-ball csinált. Ez ellen azonban, mint dühös labdarugó erősen kifakadtam.

Elzász 1870-ig francia birtok volt, s lakosságának tulnyomó része, különösen a középosztály még most is francia. A német kormány pedig akként igyekszik germanizálni őket, hogy minden nyilvános helyen, leginkább korezmákba, sok színes képet aggasztott fel a falakra, melyek a legnémetesebb szempontból tárták az ember elé a wörthi, a szedáni csatákat, Metz kapitulációját, Páris ostromát, a versaillesi császárkoronázást stb. Mindenhová odatették a katonára nézve, leglealzóbb veszteséget, a kard átadását. Egyhelyt Mac-Mahon más helyt Baranine, ismét más helyt maga III. Napoleon nyújtja át alázatosan kardját az illető német hadvezérnek. A korezmába járó francziának ezeket a lealzó képeket mindennap kell látnia s hallani melő a

a németek kedvenc nótáját a: Wacht am Rheint, melyet mindig és minden alkalomkor előránt az elzászi német. Ugy kell nekik. Vajha nálunk is lehetne illyesmit tenni a nemzetiségek szemtelen rugdalózkodásának esőkkentése czéljából.

Strassburgban csak egy napig voltunk, de azért mindent megnéztünk, ami érdemesebb volt a megtekintésre. Különösen szép a Münster, mely a régi belváros közepén emelkedik. Hatalmas arányokban épült templom, tornyai azonban maig is befejezetlenek.

A sokat emlegetett zenélő órát mi is megnéztük, de épen akkor nem járt, mert a templom négyméterű restaurálásnak van alávetve. Hatalmas óra, az apostolok egyike látszott is, de talán inkább szerkezetéért, mint szépségéért jutott oly nagy jelentőségre.

A várfalak is hatalmasak és érdemesek a megnézésre. 12—15 öl magas lehet a fal, melyet szintén olyan széles vízárak vesz körül, úgy hogy az egész várost körül lehet folytatni a Rajnával. Lőrésin hatalmas ágyuk kandikálnak ki, mintegy figyelmeztetve a francziákat a reváns-eszmék mindenetre hiábavaló ápolására.

Az új Strassburg csupa villa, melyeknek tervezésében a német építészet, ugylát-szik, nagy mester. Szebbnél szebbek és ahány, annyiféle. Ezekben lakik a város intelligenciája, a német elem. Olyan jól esett a juliusi kánikától megolvadt aszfaltjáról ide a kertek és árnyas fasorok közé kimenekülni.

Arról is nevezetes Strassburg reánk nézve, mert itt jutottunk drága pénzen készített fényképes levelezőlapjaink birtokába. A legelsőket haza küldtük, a vendéglőkben pedig elég jó vásárt csináltunk. Derék korcsmárosunk vette az elsőt, megérdemli, hogy megemlékezzek róla.

Strassburg kapuján július 23 án léptünk ki és kíváncsian siettünk az új világ felé: Franciaországba.

Szekely Árpád.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

* Hány emberéletet olt ki a vasut?

Az Egyesült-Allamok kormánya statisztikát adott ki, melyben kimutatja, hogy egy év alatt a vasutaknak 51,743 áldozata volt. Ebből az óriási számból 7123 életével lakolt, a többi megsebesült. Foglalkozik ez a statisztika még a vasuti alkalmazottakkal is. Konstatálja, hogy minden négyszázhuszadik alkalmazott életét veszti és minden huszonhetedik megsebesül. A konkluzió e szerint az, hogy a hajózás biztosabb közlekedés, mint a vasut, mert igaz ugyan az, hogy hajótörés alkalmával több emberélet esik áldozatul: de ha összehasonlítjuk az eredményeket, a vasut szomorubb statisztikát mutat. Érdekes ez a statisztika, látjuk belőle azt, hogy még a modern technika vívmányai sem képesek arra, hogy az embernek élete legyen. Tekintsünk csak széjjel a legújabb kor vívmányain, nemde azt fogjuk látni, hogy alig van egy olyan modern eszköz is, mely emberéletet ne követelt volna. Itt van például a villanyosság, a léghajózás, a sokféle gép stb. Vajon nem elég véres áldozatot szedtek és szednek-e ezek? Már most csak egy újabb vívmány szükséges, mely az élet biztonságát czélozza! Ugyan ki fogja feltalálni?!

* Miért? — Ah, mamám, vásárolj nekem egy kis testvért.

— Miért, Gyuricza?

— Legyen kit ütni.

* Széntelemek a Spitzbergákon. Ebben a szénszegény világban megnyugvást kell keltenie mindenfelé, hogy olyan föld is akad, ahol még új szénbányákat fedeznek föl. Érdekes pedig, hogy ez az örvendetes felfedezés olyan vidéken történt, amely határán van az örök hó és jég birodalmának, a Spitzbergákon. A tavasszal indult már expedíció a Spitzbergákra külön a végből, hogy ott kőszéntelegeket keressen. Az északsarkvidéki expedíciókra, úgy látszik, most

jó idő jár, mert ez a vállalkozás is, ime sikert ért el. Az expedíció szerencsésen visszatért azzal a jelentéssel, hogy Boheman fok közelében gazdag széntelegre bukkantak és az Advent-öbölben is nagyterületű, két méter vastag szénrétegre, beljebb a szárazföldön pedig még ennél is vastagabb szénrétegre találtak. Próbaképpen hozott is az expedíció magával négyszáz métermáza szenet.

* Fogás. — Palkó fogadott velem, hogy beszorit egy tojást egy borospalaczkba úgy, hogy a tojás egészen marad. És meg is nyerte a fogadást.

— És a tojás csakugyan nem tört el?

— A tojás nem; csak az üveg.

— Mennyiben tisztítja az utezát az öntözés? Erre a kérdésre ad feleletet Mazuschita vizsgálata, a mely azonban egyuttal meg is szabja azt az észszerű módot, a melylyel az utezaöntözésnek történnie kell. Ha ugyanis csupán annyi vizet öntünk az utezára, a mennyi ott a port elveri, akkor még nagyon keveset tettünk. Kevesbitettük egy bizonyos, rövid időre a levegőbe felszálló port s lehűtöttük egy kissé a levegőt. Ez azonban nem a végezéje az utezaöntözésnek, mert a tisztaságot sem mozdítja elő, meg a porban levő, esetleg betegséget okozó csirákat sem távolítja el. Sőt utóbbi tekintetben épen ellenkezőleg hat, mint kellene. Mazuschita vizsgálataiból, — mint különben várható is, — az derült ki, hogy ilyen hiányos öntözés után tetemesen fölszaporodnak a csirák az uteza szeméjén s ha kevés víz elszáll, — a porral együtt tömegesebben jutnak a levegőbe, mint a száraz, nem öntözött talajról. Hogy tehát az uteza öntözése igazán hasznos legyen, azt erősen kell végeznünk, hogy sárkésztés és bakteriumszaporítás helyett utezamosás legyen belőle, a mely a port s vele minden rothadó szerves anyagot, a benne levő csirákkal együtt elmossa a kövezetről oda, honnan nem jöhetnek többé vissza: vagyis csatornába. Sajnos, Magyarországon ezt a jó tanácsot alig követhetjük, mert első sorban alig van város, a hol bőségesen volna utezatisztogatóra szánt víz, — de még ha volna is, a jó öntözést még sokféle vizpocskolásnak minősíti a hatóság is.

* A hátor vadász. Erdőkerülő: Weisz ur valóban pompás helyet választott. A vadkan erre jön ki!

Weisz (ijedten): Micsoda, erre jön ki! Akkor megyek, mert nekem nincs semmi dolgom vele!

REGÉNY.

A „Világ Szive“.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: Krampera János.

(Folytatás.)

91.

Két nap mult el, legalább a mennyire az étkezések számából kiszámíthatjuk, de sem Mattai, sem Tikal nem jöttek el a látogatásunkra. Más orvosok azonban jöttek elegend, megnézték Zibalbayt, ki úgy feküdt ágyán, mintha csak mély álomba volna merülve, de bár egész halom orvosságot kipróbáltak rajta, nem volt semmi látszata.

A második nap éjjelen összegyűltünk fekvőhelye körül s elhagyatottságunknak és a folyton körülünk ólálkodó halálnak tudatában meglehetősen rosz kedvvel beszélgettünk.

— Bizony, — szólt Maya a sennorhoz — vészthozó egy nap volt az, a melyen odalenn Yucatanban először találkoztunk és olyan szerencsétlen ajándékot sem kaptál még, barátom, mint az én szerelmem, melyet, bár kevés értéke lehet előtted, mégis oly drágán kell megfizetned. Te véled is keményen bánt el a szerencse, Ignatio, midőn arra kárhoztatott, hogy másodsor is zátonyra jutni lásd éltednek reményét egy nő miatt. Mondjad csak, barátom — és megfogta a

sennor karját — nem volna jobb, ha végét vetnők az egész bolondságnak s Tikal karjaiba vetném magamat? Akkor feltétlenül köthetném ki, hogy mielőtt hozzá mennék, saját szemem láttára ópségben mehessek át mindketten a hegységen s annyi kincset vihessetek magatokkal, a mennyi gazdaggá tegyen egész életetekre. Én miattam ne aggodjál s azt ne higgyed, hogy engem bajnak tennétek ki, mert mihelyt tudám, hogy tul vagytok a veszélyen, más urnak karjaiba vetném magamat, a kinek neve: Halál és ott várnám be, míg újra egyesülhetünk.

— Ne is beszélj ilyeneket, Maya — mondá a sennor s keblére vonta a leányt. — Jöjjön bármi is, együtt fogjuk elviselni, mert még ha oly gyáva volnék is, hogy ilyen áron képes volnék megváltani életemet, te nélkülöd nem érne előttem semmit ez az élet és bizony mondom, hogy inkább százszor meghalnék te véled, semmint egyszer éljek te nélkülöd. Ugyis az én hibám, hogy ebbe a csávába jutottunk, mert ha megfogadtam volna annak idején tanácsodat, be sem tettük volna lábunkat a Sziv Városának területére. De hát a kíváncsiság ösztökölt s nagyon kívántam látni ezt a helyet s különben is, ha visszafordultunk volna, Ignatiót magára kellett volna hagynom. Szedd össze magadat, édes szerelmem, mert bár atyád halálos ágyán fekszik és nagy veszedelemben forgunk, biztos vagyok benne, hogy egyszer csak kiszabadulunk ebből az oduból s leszünk mi még boldogok az Isten szép napja alatt is.

Beszéde után megesókolta a lány száját s gyöngéden letörülte a kék szeméből ömlő könnyeket.

Ebben a pillanatban feltekinttem s észrevettem, hogy Mattai az ajtóban állva kíváncsian és ellágyult arcczal nézi a jelenetet.

— Üdvözöllek benneteket, — szólalt meg, — és bocsássatok meg, hogy oly későn jövök, de dolgunkat titokban kell tartani s az ilyesminek elvégzése az éjszaka a legalkalmasabb. Hogy van Zibalbay?

— Él, — felelém. — Többet nem mondhatok, mert eszméletlenül fekszik s kétségen kívül nem sokáig húzza már. De jöjj! és nézd meg magad.

Mattai odament az ágyhoz, felhuzta a beteg szempilláit s megtapogatta szívet.

— Nem élhet már sokáig, — mondá. — Jobb is, mert a halál megváltás rá nézve. Most pedig térjünk ügyünkre, forrongás van a városban s különös hírek járnak a nép közt szájról-szájra. Sokan azt mondják, hogy Tikal megölte Zibalbayt s követelik, hogy téged, Lady, állítsanak a nép elé, hogy kacikának kiálthassanak ki.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

MINDENNEMŰ

ISKOLAI SZEREK

RENDRIVŰL NAGY VÁLASZTÉKBAN ÉS
LEGOLCSÓBBAN A

**CSOKONAI PAPIR-
KERESKEDESSEN**

KOSSUTH UTCZA 13. SZ. ALATT
SZEREZHETŐK BE.

UGYANOTT

ISKOLAI KÖNYVEK KÖTÉSE

LEGOLCSÓBBAN ELVÁLLALTATIK.

2579. szám.
1900.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni és a hajdu-dorogi m. kir. dohánybeváltó hivatalnál a nagytekintetű m. kir. dohányjövédéki Központi Igazgatóság 1900. évi augusztus hó 13-án 13395. szám alatt kelt rendelete folytán az alább felsorolt épület-tatarozási munkák engedélyeztettek:

1. A debreczeni dohánybeváltó hivatalnál: az V-ik sz. raktár zsindefedelenek javítása, a munkaügyelői lak újbóli zsindelezése, egy szoba újbóli padozása, kettő új ablak elkészítése és új ereszcatorna létesítése az előmért és költségvetés szerint 1492 korona 47 fillér összköltség mellett.

2. A hajdu-dorogi dohánybeváltó hivatalnál: az I., II., III. és IV-ik raktár, valamint az őrház külső raktárának kijavítását és meszelését és három drb. elkorhadt ablak keresztfa kijavítását, az előmért és költségvetés szerint 845 korona 11 fillér összköltség mellett.

Felhivatnak azok, a kik ez épület-tatarozási munkálatok teljesítésére vállalkozni akarnak, hogy egy koronás bélyegű ajánlataikat, melyben 5% bánompénz letétele is igazolva van, a debreczeni m. kir. dohánybeváltó felügyelőséghez a folyó hó 24-én déli 12 óráig nyújtsák be, a mikor is az árlejtés meg fog tartatni.

Az előmért és költségvetés alólirott felügyelőségnél betekinthező, a hol a feltételek is megtudhatók.

Debreczen, 1900. szeptember hó 15-én.

M. kir. dohánybeváltó felügyelőség.

Pincze

hordós és üvegezett borok beraktározására kiválóan alkalmas, a **Kossuth-utca** elején kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Aranyéremmel kitüntetett tüköletes
fagymentes kutszivattyuk
60 koronától kezdve
díjtalan felállítással, — egyéb építkezési vastárgyak házhoz szállítással **gyári áron** kaphatók.
A szüret idejére pedig
minden külföldinél jobb és olcsóbb
szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu
Borsajtók és szőlőzuzók
lesznek raktáron a
Debreczeni
Vasöntöde és Géplakatosság
Péterfia—Hadház-utcai telepén,
mely mindennemű gazdasági, ipari és háztartási gépek javítását is legjutányosabban végzi.

Gazdatiszt

42 éves,

ki úgy önállóan, mint alkalmazva évek során át működött és a gazdaság minden ágában képzett,
megfelelő

állást keres.

Czim a kiadóhivatalban.

Naplók,

Főkönyvek,

Pénztárkönyvek,

Folyószámlakönyvek,

Lejáratati könyvek,

Előjegyzési könyvek,

Bevásárlási könyvek

különböző nagyságban és vastagságban, a legfinomabb könyvpapírosból készítve, erős kötésben.

Másolókönyvek

patent mutatóval, japáni papírosból

legolesőbb beszerzési forrása

a **Csokonai-papirkereskedés**
Kossuth-utca 13.

Kizárólag hazai gyártmány.

Kizárólag hazai gyártmány.

A MAGYAR FÉM- ÉS LÁMPAÁRU-GYÁR

részvénytársaság gyári raktára

DEBRECZEN Piacz-utca és Simonffy-utca sarok.
Gyár: BUDAPEST—KÖBÁNYÁN.

Ajánlja gyártmányait:

Légszesz csillárok, asztali és függő lámpákat,

valamint egyszerű lámpákat közönséges használatra.

BRONZE DISZTÁRGYAKAT,

állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartókat stb.

a legmérsékeltebb gyári árok mellett.

Ugyanitt kapható:

Valódi amerikai Petroleum „KIRÁLY-OLAJ”,
mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.
Helyben minden mennyiség házhoz szállítatik.

Kizárólag hazai gyártmány.

Kizárólag hazai gyártmány.

Nyomatott a „Csokonai”-nyomdában Debreczenben.